

Raadsvoorstel

Onderwerp: Regionaal Beleidsplan 2018 - 2020 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	Commissie: Samen leven en Samen wonen 30 november 2017	BBVnr: 1279449
Portefeuillehouder: Keuzenkamp - van Emmerik, T.	Gemeenteraad: 14 december 2017	Raadsvoorstelnr.: 1280144
e-mailadres opsteller: b.egas@bar-organisatie.nl		Openbaar

Geadviseerde beslissing raad

1. Het Regionaal Beleidsplan 2018 – 2020 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vast te stellen.

Inleiding

Beschermd Wonen (BW) is sinds 2015 ondergebracht onder de Wet maatschappelijke ondersteuning en daarmee zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering. De financiering loopt via 43 centrumgemeenten. Voor Ridderkerk, en voor Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Lansingerland, is Rotterdam de centrumgemeente. Gezamenlijk wordt invulling gegeven aan de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van Beschermd Wonen.

Voor de periode 2015 tot en met 2017 is er een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst afgesloten. De huidige planning is dat per 2020 de overdracht plaats zal vinden naar alle gemeenten en het ministerie heeft daarop vooruitlopend bepaald dat er met ingang van 2018 per centrumgemeenteregio een (regionaal) beleidsplan wordt vastgesteld. Dit beleidsplan komt in de plaats van de huidige samenwerkingsovereenkomst met de daarin vastgelegde mandatering.

Beoogd effect

De opgave is om in regionaal verband continuïteit in de ondersteuning te bieden aan de doelgroep voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang (MO). In dit regionaal beleidsplan zijn de uitgangspunten opgenomen die de samenwerkende gemeenten hanteren voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Relatie met beleidskaders

Binnen de regio, maar ook landelijk, is vastgesteld dat er raakvlakken zijn tussen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Een gedeelte van de doelgroep komt in beide bestanden voor. Het beschikbaar hebben van voldoende capaciteit Beschermd Wonen is van invloed op het aantal vragen om Maatschappelijke Opvang. Om die reden is naast Beschermd Wonen ook Maatschappelijke Opvang in het regionaal beleidsplan opgenomen.

Argumenten

1.1 Het regionaal beleidsplan bevat de uitgangspunten en doelen voor de regio van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. In het plan wordt een toelichting gegeven op het huidige model Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en de koppeling tussen deze twee beleidsterreinen, en wordt een aantal uitgangspunten geformuleerd.

1.2 Deze uitgangspunten hebben onder meer betrekking op de inzet van eigen kracht en zelfredzaamheid (meedoen naar vermogen) en werken vanuit een herstelgerichte integrale inzet.

1.3 Er wordt tevens aandacht gegeven aan de balans tussen enerzijds de keuzevrijheid van de cliënt

in de benodigde ondersteuning en anderzijds de grenzen aan die keuzevrijheid, gezien de inkoopafspraken en beschikbaarheid van voorzieningen.

1.4 Er wordt een toelichting gegeven op de regionale samenwerking en op de samenwerking met externe partijen (in casu zorgaanbieders, zorgverzekeraars, corporaties en vertegenwoordiger van cliënten en naastbetrokkenen).

1.5 Voor een efficiënte en uniforme besluitvorming en uitvoering van het gemeenschappelijke werkproces, is het noodzakelijk om onderling taken en uitoefening van bevoegdheden te verdelen tussen de gemeenten. Hiervoor is een mandatering van bevoegdheden nodig van de colleges van de regiogemeente naar het college van de gemeente Rotterdam.

Overleg gevoerd met

- Het regionale beleidsplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is opgesteld in afstemming met de samenwerkende gemeenten en is in het voorjaar van 2017 ter consultatie voorgelegd aan een vertegenwoordiging van gecontracteerde zorgaanbieders, corporaties en zorgverzekeraars, alsmede (vertegenwoordigers van) cliënten en naastbetrokkenen. Tevens is er een consultatiebijeenkomst geweest voor de raadsleden van de samenwerkende gemeenten. Al deze input is verwerkt in het nu voorliggende plan.

- Aan het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk (MBR) is advies gevraagd over het Regionaal Beleidsplan 2018 – 2020 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Het MBR is tevreden over de eerste opzet van het voorliggende regionale beleidsplan. Zij zijn nog wel benieuwd naar de uiteindelijke uitvoering en hebben een aantal opmerkingen over zaken die naar haar idee ontbreken dan wel verbetering behoeven. Een aantal opmerkingen zijn inmiddels verwerkt in het regionaal beleidsplan, enkele suggesties worden meegenomen in de uitwerking van het plan. Het MBR heeft hierover bericht van ons ontvangen (bijlage 2 en 3).

Kanttekeningen

1.1 Cliënt ondersteuning

Momenteel is cliëntondersteuning in de fase van de toeleiding naar Beschermd Wonen (voor de indicatiestelling) per gemeente georganiseerd. Rotterdam organiseert als centrumgemeente ook de onafhankelijke cliëntondersteuning voor GGZ-BW doelgroep zodra iemand Beschermd Wonen geïndiceerd is. Dit geeft het risico van overdrachtsmomenten; terwijl we juist willen voorkomen dat iemand telkens weer het verhaal moet vertellen.

Juist voor een kwetsbare doelgroep als die voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is cliëntondersteuning van groot belang. Daarom zullen de samenwerkende gemeenten in 2018 inventariseren op welke wijze cliëntondersteuning nu wordt uitgevoerd en georganiseerd in de afzonderlijke gemeenten. Van daaruit zullen verdere werkafspraken worden gemaakt, uiteraard met ruimte voor de lokale inkleuring van deze functie.

1.2 Informeren huisartsen en praktijk ondersteuners

In de toeleiding van mensen met GGZ-problematiek naar Wmo-voorzieningen, waaronder ook Beschermd Wonen, kunnen huisartsen en praktijkondersteuners (POH GGZ) een belangrijke rol spelen. De samenwerkende gemeenten vinden het belangrijk dat zij voldoende kennis hebben over de sociale kaart en werkwijze, als het gaat om de toeleiding en indicatiestelling voor Beschermd Wonen. Daarom wordt in 2018 gezien hoe deze professionals hierover te informeren, en daarbij aan te sluiten bij de lokale samenwerkingsverbanden.

1.3 Uitstroom uit BW en Woonruimte verdeling

Woningtoewijzing is regionaal en vertaald in prestatieafspraken met de corporaties per gemeente. Er wordt steeds meer vanuit zorgaanbieders druk op de woningtoewijzing gelegd. Dit is ook nodig, omdat anders de doorstroming opstroopt. Er zijn op lokaal niveau afspraken met de woningcorporaties nodig over het aantal woningen dat zij beschikbaar stellen voor zorg cliënten.

Achterliggende gedachte is dat iedereen die uit Beschermd Wonen uitstroomt naar zelfstandig wonen en geen oorspronkelijke eigen huisvesting (meer) heeft, met urgentie in de gehele regio kan uitstromen. Idealiter gaan mensen terug naar waar ze oorspronkelijk vandaan komen als daar hun sociaal netwerk nog is. Maar dat is niet altijd realistisch / haalbaar, gezien de lage mutatiegraad en het beperkt aantal betaalbare woningen in de regio.

Daarom is het belangrijk dat ook in regionaal verband duidelijk is wat er beschikbaar is en komt aan sociale woonvoorraad. In het kader van het regionaal beleidsplan is een opdracht voor de komende jaren om te komen met een advies richting het Regionaal Overleg Wonen.

1.4 Regiomonitor Beschermd Wonen

De huidige regiomonitor geeft alleen een beeld op hoofdlijnen. Het blijkt nog steeds lastig om de juiste gegevens goed uit de huidige bronsystemen te krijgen. Voor het opstellen van de monitor wordt namelijk gebruik gemaakt van verschillende registratiesystemen. Het genereren van managementinformatie is daarmee op onderdelen erg complex. Om meer inzicht te krijgen moeten er procesafspraken worden gemaakt. Dit wordt in 2018 in Rotterdam met prioriteit opgepakt door de uitvoering.

1.5 Nieuw verdeelmodel

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werken samen aan een nieuw objectief verdeelmodel voor de middelen van Beschermd Wonen en –gezien de eerder genoemde raakvlakken– worden hierbij mogelijk ook de middelen voor Maatschappelijke opvang betrokken. In het nieuwe verdeelmodel worden de middelen niet langer uitgekeerd aan de centrumgemeenten maar aan alle gemeenten.

Complicerend hierbij is dat de Tweede Kamer de wens heeft uitgesproken om de Wet Langdurige zorg (Wlz) open te stellen voor cliënten met GGZ problematiek. Wat dit betekent voor de doelgroep Beschermd Wonen of de hoogte van het budget is niet duidelijk.

1.6 Juridische kaders

Naast de mandatering van bevoegdheden is noodzakelijk dat in de juridische kaders (verordeningen / beleidsregels) van de afzonderlijke regiogemeenten de samenwerking rondom Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is opgenomen. Dit is noodzakelijk om beschikkingen in individuele gevallen voldoende rechtsgrond te geven. Er is hierover juridisch overleg gevoerd tussen de centrumgemeente en de regiogemeenten. Er wordt een modelraadsbesluit opgesteld.

Uitvoering/vervolgstappen

Zodra het hierboven genoemde modelraadsbesluit gereed is, zal er een voorstel tot aanpassing van de Wmo-verordening aan u worden voorgelegd.

Evaluatie/monitoring

Voor de monitoring van Beschermd Wonen wordt gebruik gemaakt van de regiomonitor Beschermd Wonen van Rotterdam. Zodra er meer zekerheid is over de gegevens, zullen deze worden opgenomen in de reguliere p&c cyclus.

Financiën

Er zijn voorsnog tot 2020 geen financiële consequenties. Rotterdam ontvangt de middelen en is verantwoordelijk voor de uitvoering. Op het moment dat er duidelijkheid is over het nieuw objectief verdeelmodel kan er een inschatting worden gemaakt over de financiële consequenties per gemeente.

In oktober 2017 is door de Commissie Gezondheid en Welzijn van de VNG besloten om de ontwikkeling van het nieuwe verdeelmodel per gemeente, voorlopig stil te leggen. De onduidelijkheid over de toegang tot de Wlz (en daarmee over de budgetten van de gemeenten) is hiervoor een belangrijke reden. Dit impliceert dat er momenteel nog geen duidelijkheid is te geven over de mogelijke nieuwe financiële kaders.

Juridische zaken

De colleges van de samenwerkende gemeenten verklaren om de bevoegdheden zoals hieronder beschreven voor wat betreft de maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen te mandateren/machtigen aan het college van de gemeente Rotterdam met de mogelijkheid van ondermandaat/-machtiging. De gemeente Rotterdam stemt in met deze mandatering en voert wat betreft de functie beschermd wonen de volgende bevoegdheden uit in naam en onder verantwoordelijkheid van het college van de regiogemeenten:

- Uitvoeren van het onderzoek en verzamelen en verwerken van informatie (artikel 2.3.2 Wmo);
- Vaststellen van de identiteit in het kader van het onderzoek (artikel 2.3.4 Wmo);
- Beslissen op de aanvraag van een ingezetene van een van de samenwerkende gemeenten (artikel 2.3.5 Wmo) met betrekking tot Beschermd Wonen;
- Artikel 2.3.9 en artikel 2.3.10 inzake periodieke onderzoek naar aanleidingen tot heroverweging van het besluit en/of herziening/intrekking daarvan;
- Artikel 5.1.1 en 5.2.1 inzake verwerking en verstrekking van persoonsgegevens van cliënten voor Beschermd Wonen;
- Artikel 6.1 inzake toezicht en handhaving, voor zover dat betrekking heeft op de uitvoering van de taken inzake Beschermd Wonen;
- De administratieve afhandeling van bezwaar- en/of beroepschriften en hoger beroepschriften tegen genomen besluiten op grond van de gemandateerde bevoegdheden.

Het nemen van besluiten in het kader van het behandelen van bezwaar of beroep is op juridische gronden (artikel 10:3 derde lid Algemene wet bestuursrecht) niet mogelijk. Deze bevoegdheid blijft dus bij de afzonderlijke gemeenten.

In het kader van inkoop en contractmanagement is de gemeente Rotterdam feitelijk de beheerder van de wachtlijst voor plaatsing in beschermd wonen. De colleges van de samenwerkende gemeenten mandateren de bevoegdheid tot beheer en besluitvorming ten aanzien van deze wachtlijst aan het college van de centrumgemeente Rotterdam, met de mogelijkheid van ondermandaat.

Duurzaamheid

In het rapport van de 'Commissie toekomst Beschermd Wonen', onder leiding van Erik Dannenberg, staat een andere kijk op psychisch lijden en gezondheid centraal. Niet de beperking of problematiek van iemand is van belang, maar dat hij of zij onderdeel uitmaakt van de samenleving. In de zorg of ondersteuning komt meer variatie en regie van de hulpvrager. De herstelgedachte is daarbij leidend. Aangestuurd wordt op een normalisatie van Beschermd Wonen wat betekent 'minder instellingen, meer in de wijk'.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Rotterdam en de overige regiogemeenten zullen worden geïnformeerd over het besluit van de gemeenteraad.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Bijlagen/ter inzage liggende stukken

1. Regionaal Beleidsplan 2018 – 2020 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
2. Advies Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk
3. Antwoord aan het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk